

ANMELDELSE:

NÅR JORDEN HVISKER SIT NAVN.

JYTTE GRÅDAL MED ILLUSTRATIONER AF LIS KOHL,
BIND 1 TIL 5, FORFATTERFORLAGET ATTIKA.

78 KR. PR BIND, HELE SERIEN 225 KR.

Lad det være sagt med det samme, bøgerne i serien 'Når jorden hvisker sit navn' er ikke endnu en af de talrige billige serier for børn af tvivlsomme populærvideenskabelige bøger, der oversvømmer markedet og oftest er fyldt med forældede, hvis ikke direkte forkerte informationer. 'Når jorden hvisker sit navn' er derimod resultatet af et forsøg med på alternative måder at formidle aktuel naturhistorie til de yngste skoleklasser og børn generelt. Resultatet af dette må siges at være blevet rigtig vellykket. Forfatteren bag serien er Jytte Grådal, der er pædagog og lyriker og ansat som museumsassistent på Fur Naturhistoriske Museum, hvor hun til daglig arbejder med naturformidling for skoleklasser, der besøger museet. Bøgerne startede som en række informationsfoldere, der blev brugt i naturformidlingsarbejdet på Fur Naturhistoriske Museum, men på grund af en overvældende interesse og positiv feedback fra skolerne, blev de udvidet og omskrevet til, hvad der nu er de første fem bind i en serie. Sproget i bøgerne er holdt i en poetisk fortællende form og foregår oftest på dialogform, og bøgerne er flot illustreret med malerier og symbolik af kunstneren Lis Kohl. Første bind i serien hedder 'Jorden fortæller om dinosaurer', og her er det Jorden selv, der fortæller om tiden, hvor dinosaurerne herskede. I fortællingen hører man om de fascinerende, men frygteligt larmende dyr, der om dagen ryster jorden med deres trampen, mens de forskellige øgler levede deres liv, nogle spiste hinanden og andre spiste blade. Vi hører også om de små pattedyr, der levede en underkuet tilværelse og kun vovede sig ud om natten, mens dinosaurernes snorken rystede træerne. Selvfølgelig er det faglige indhold i en bog af denne type begrænset, men den viden om dinosaurerne der bliver præsenteret er faktisk 'up to date' og bogen slutter da også med at fortælle, at dinosaurerne slet ikke uddøde, og at fuglene er deres efterkommere.

Andet bind hedder 'Bedstefar fortæller om urhavet'. Her hører vi fortællingen om dannelsen af Fur formationen, foregående som en dialog mellem en dreng der ikke vil have sild på sin madpakke og hans bedstefar. Bedstefaren fortæller om sildenes liv i urhavet, hvor der levede alger, der langsomt dryssede ned på bunden, om de giftige bundforhold, der dræbte fiskene, både sildene og rovfiskene, og til slut går de ud og kigger på moleret - uden det lykkes at få drengen til at spise en sildemad.

'Pablo fortæller om vulkaner' er tredje bog i serien, og her er det den sydamerikanske indianerdreng Pablo, der fortæller om, hvordan det er at leve i et område med aktive vulkaner. Efter først at have hørt om gamle myter om sure bjergtrolde, fortæller Pablo om, hvordan det rigtigt hænger sammen med jordens opbygning og kontinentalplader. Vi hører også historien om dengang et nærliggende vulkanudbrud næsten udslettede Pablos landsby, og hvordan livet gik videre i tiden efter vulkanudbruddet.

Fjerde bind 'Havkongen fortæller om blæksprutter' handler om en snegl, der overhører havkongen give sine døtre en belæring om de irriterende blæksprutter, som i oldtiden var så arrogante, at de byggede store prangende huse til sig selv, nogle lange og strømlinede og andre spiralsnoede og nogle endda flottere end havkongens palads! I historien hører sneglen også om, hvordan alle blæksprutterne med de flotte huse uddør, og kun dem med en lille indvendig skal overlever til i dag, med undtagelse af nautilerne som havkongen regner for havets største snobber på grund af deres prangende perlemorsklædte skaller. I historien hører sneglen også om sine mindre aktive slægtninge, muslingerne, og ender med at være rigtig glad for, at den lever livet med eget hus på landjorden.

I sidste bog 'Thilde fortæller om Dan Mark' er det landsbyens kloge kone/heks Thilde, der er klog på lidt af hvert, der fortæller om hvordan vort land, i skikkelse af vandringssmanden Dan Mark, gennem tiden langsomt har bevæget sig fra en position omkring Afrika til, hvor det ligger i dag. Bagefter fortæller Thilde børnene om de forskellige jordlag i Danmark, mens hun sammen med børnene laver en lagkage hvor hvert lag repræsenterer de forskellige tidsaldres aflejringer. Historien ville dog have fået et ekstra løft, hvis bedstemoderen havde sluttet af med at skære et stykke af kagen og derved endnu tydeligere havde demonstreret jordlagenes rækkefølge for børnene, men det er bare petitesser fra en fagnord.

Selvom stilen og sproget i disse bøger på ingen måde kan kaldes videnskabeligt, er det med denne bogserie lykkedes at skabe en række bøger, der med deres fortællende poetiske sprog får lusket lidt basal naturhistorisk viden ind i børn på en sjov måde. Og mens børnene nyder de gode historier, kan de voksne nyde de mange flotte farverige illustrationer fra Lis Kohl, der komplementerer bogserien.